

LISTA ROȘIE SALVASPEO

Activitatea de prevenire în speologie

Prevenirea accidentelor din mediul subteran speologic are drept scop înlăturarea accidentelor sau a incidentelor, fie ele chiar și minore, care pot duce la vătămarea persoanelor ce pătrund în acest mediu.

Activitatea de prevenire în speologie se referă la la protecția împotriva accidentelor și a incidentelor cauzate de riscurile specifice acestei activități prin cunoașterea și aplicarea Normativului Salvaspeo România : *N-SR_01_Normativ de prevenire a accidentelor în mediul subteran speologic*.

A preveni nu înseamnă a reuși să prevezi cu siguranță totul, ci a avea un răspuns eficient la orice problemă. Nu există o listă a tuturor problemelor care pot să apară, de aceea sunt importante regulile generale de organizare, conduita necesară în caz de accident și câteva reguli de bază pentru organizarea activităților din punct de vedere al respectării și aplicării normelor de sănătate și securitate în muncă (SSM) și a celor pentru situații de urgență (SU).

Ca regulă generală, pentru derularea optimă a unei activități cu caracter speologic, se recomandă ca obiectivele propuse să fie corelate cu capacitatea fizică și tehnică a tuturor participanților. Patrularea preventivă, ca parte a planului de intervenție salvaspeo, are rolul de a identifica aceste necorelări și de a oferi soluții optime celor aflați în dificultate.

În vederea asigurării acțiunilor de prevenire serviciile publice județene salvaspeo au obligația de a realiza acțiuni de patrularea preventivă la obiectivele speologice cu risc de accidente prin programarea membrilor echipelor salvaspeo proprii (salariați sau voluntari).

Serviciile publice județene salvaspeo vor realiza informarea populației asupra riscurilor de accidente legate de mediul subteran speologic și vor verifica modul în care operatorii economici, administratorii/custozii aplică normele de prevenire și intervenție.

La intrarea în peșterile destinate accesului public, administratorii au obligația să afișeze semne de avertizare pe care să fie trecute numerele de alarmare a echipei județene salvaspeo în a cărei rază teritorială se găsesc aceste cavități, sau de interzicere a accesului public neautorizat.

In vederea Prevenirii accidentelor în mediul subteran speologic, la nivelul regiunilor carstice salvaspeo se instituie măsuri care să prevadă următoarele acțiuni:

1. Realizarea, împreună cu toți factorii interesați, a unei „Liste roșii salvaspeo” a peșterilor cu risc de accidente care să fie comunicată public. Lista este întocmită la nivelul județului de către serviciile publice salvaspeo iar la nivel național de către Salvaspeo România în colaborare cu Federația Română de Speologie și conține tipul de risc și măsurile de prevenire care trebuie specificate în avizul emis de administrator.

2. Instituirea unui sistem de avizare salvaspeo pentru peșterile din lista roșie și care să fie menționat în autorizațiile și avizele emise de APM, CPS, administrator. Modelul cadru de avizare este stabilit de CD al Salvaspeo România, este promovat prin programele de educație speologică dezvoltate în acord cu Asociația Română de Educație Speologică și este comunicat public de către serviciile publice salvaspeo și DSU în vederea implementării de către instituțiile responsabile.

Participanții la activități și evenimente colective: stagii, școli, turism speologic specializat, speoturism, altele asemenea, se face în condițiile deținerii de către organizatori și participanți a cerințelor legale referitoare la asigurarea de accidente, sănătatea și siguranța în timpul muncii, situații de urgență, cu respectarea *Normativului de prevenire a accidentelor în mediul subteran speologic*.

3. Instituirea unui sistem de avizare salvaspeo pentru toate amenajările/investițiile/proiectele care se referă la turism speologic, speoturism sau turism speologic specializat solicitat la proiectare și la punerea în funcțiune a obiectivului în colaborare cu autoritatea națională pentru turism și Asociația Peșterilor Turistice din România.

4. Stabilirea unui mecanism de notificare a intrării în peșterile convenit cu factorii interesați (în principal cu organizațiile speologice și membrii acestora) fără a se limita la aceștia având în vedere că accesul în peșteri e deschis și altor categorii de persoane.

5. Administratorii ariilor naturale protejate din România au obligația postării pe site-urile proprii a listei roșii salvaspeo pentru teritoriul lor și de a notifica serviciul public salvaspeo sau consiliul județean asupra avizării de activități în peșterile de pe listă.

6. În toate situațiile în care se emit autorizații, avize sau puncte de vedere care implică riscuri aflate sub incidența legii 402/2006, emitentul are obligații informării structurilor din Tabelul 1 pe a cărui rază teritorială se află obiectivul supus reglementării.

7. Serviciile publice salvaspeo au obligația de a comunica către instituțiile care administrează mediul subteran speologic lista roșie precum și alte precizări considerate necesare emiterii actului de reglementare în condiții de siguranță sub aspect salvaspeo.

1. Definiții, abrevieri.

ANMAP = Agenția Națională pentru Mediu și Arii Protejate

Lista Roșie Salvaspeo = este o bază de date tabelară conținând denumirea peșterilor cu risc major de accidente, localizarea și administratorul acestora precum și măsurile de prevenire care trebuie luate pentru acces și care trebuie specificate în avizul de acces emis de serviciul public salvaspeo și de administrator.

Statul Român / Ministerul Mediului = SRO/MM

UAT = Unitate Administrativ Teritorială

Tipul de risc = Riscuri asociate activității speologice, așa cum sunt ele menționate în capitolul 2 din Normele de prevenire a accidentelor în mediul subteran speologic - cod: N-SR_01, Revizia 1, din 29.04.2021.

2. Conținutul Listei Roșii Salvaspeo

Model

Lista Roșie Salvaspeo cu peșterile de pe teritoriul administrativ al județului BIHOR cu risc de accident pentru care se impune instituirea regimului de Avizare Salvaspeo de acces Serviciul Public Salvamont Salvaspeo Bihor

Poz.	Denumire peșteră	Localizarea / SPJSS Județean	Administrator	Caracteristici/Clasa / Categoria peșterii sub aspect Salvaspeo*	Tipul de risc	Măsuri de prevenire și Recomandări
1.						

Ttlul = este precizat în prima linie a tabelului și arată teritoriul administrativ județean pentru care a fost întocmită lista și de către cine a fost întocmită
Capul de tabel conține următoarele elemente:

Poz. = poziția aferentă peșterilor enumerate

Denumire peșteră = denumirea peșterii precum și sinonime ale acesteia folosite de localnici sau menționate în documente

Localizarea /SPJSS Județean = conține referințe legate de localizarea zonei intrării/lor, munte, deal, vale, localitatea /UAT-ul unde se află, nr.inventar din Catalogul peșterilor din România sau/și codul de arie naturală protejată / Serviciul Public Județean Salvamont -Salvaspeo arondat

Administrator = se trece administratorul ce are în administrare aria naturală protejată în care se află peștera sau dacă nu este într-o astfel de arie se trece Statul Român / Ministerul Mediului în acord cu Ordonanța de Urgență a Guvernului. nr. 57/2007 - privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare: Art.43, alin. (1) Bunurile patrimoniului geologic și speologic, ca bunuri naturale ale subsolului, sunt, în condițiile legii, bunuri proprietate publică a statului. Art.43, alin. (3) Proprietarii sau administratorii terenurilor ce cuprind intrări în peșteri au obligația de a permite accesul spre aceste intrări.

Planului specific de intervenție/Potențial de vizitare = Se menționează prin DA sau NU existența sau inexistența unui Plan Specific de Intervenție întocmit în concordanță cu Procedură privind formarea, exercițiile și intervențiile în domeniul salvaspeo_ Cod. PS-SR_02 / Categoria în funcție de potențialul de vizitare conform capitolului 3 din Planul de Intervenție Salvaspeo pentru Regiunile Carstice din România (a. Destinat turismului , b. Destinat speoturismului și turismului speologic specializat, c. Destinat altor activități autorizate decât cele turistice, speoturistice și de turism speologic specializat, d. Interzis publicului)

Tipul de risc = se va trece tipul/urile de risc major la care se supune vizitatorul: Viitură, Colmataj, Căderi de pietre,... așa cum sunt ele menționate în capitolul 2 din Normele de prevenire a accidentelor în mediul subteran speologic - cod: N-SR_01, Revizia 1, din 29.04.2021.

Măsuri de prevenire = măsurile de prevenire care trebuie luate pentru acces și care trebuie specificate în avizul de acces emis de Serviciul Public Salvaspeo și Administrator. (aceste măsuri pot fi specifice cum ar fi: Obligația administratorului de montare a unor plăcuțe de avertizare la intrarea în peșteră cu specificația „Interzis accesul public!”, „Pericol de viitură!”, montarea de porți, obținerea avizului Salvaspeo obligatoriu, nivel de pregătire minim al vizitatorilor, precizarea zonelor ce trebuie evitate în timpul vizitei,...)

I. Criteriile de clasificare a mediului subteran speologic în funcție de destinație

A. Destinat turismului

1. Mediului subteran speologic sau sectoare din acesta, autorizate și organizate pentru exploatarea turistică având un traseu bine definit, ghid specializat calificat, infrastructură de vizitare care permite parcurgerea în siguranță de către orice vizitator a traseului amenajat și prevăzut cu centrul de primire/ informare.

2. Modul de practicarea a turismului în mediului subteran speologic sau sectoare din acesta destinate turismului, sunt precizate în regulamentul de funcționare al obiectivului, împreună cu traseul vizitabil, mărimea grupului de vizitatori, frecvența vizitelor, regulile și restricțiile la vizitare și planul de intervenție salvaspeo specific, avizate de serviciul public salvaspeo județean.

B. Destinat speoturismului și turismului speologic specializat

1. Mediului subteran speologic sau sectoare din acesta autorizat pentru desfășurarea activităților de speoturism sau turism specializat, este caracterizat prin existența unor amenajări specifice cu caracter temporar destinate asigurării siguranței participanților la activitate și care nu modifică condițiile și aspectul mediului.

2. Activitatea de speoturism și turism speologic specializat, se desfășoară în mediului subteran speologic sau sectoare din acesta care pot fi parcurse de către grupuri mici de vizitatori, echipați corespunzător și însoțiți de un ghid calificat pentru aceste activități, în condițiile conservării și protecției adecvate a mediului și cu avizul serviciului public salvaspeo județean

3. Modul de practicare a speoturismului și turismului speologic specializat, desfășurat în mediului subteran speologic sau sectoare din acesta, sunt precizate în regulamentul de funcționare al acestora obiective, împreună cu traseul vizitabil, mărimea grupului de vizitatori, frecvența vizitelor, regulile și restricțiile la vizitare și planul de intervenție salvaspeo specific, avizat de serviciul public salvaspeo județean.

C. Destinat altor activități autorizate decât cele turistice, speoturistice și de turism speologic specializat

Mediului subteran speologic sau sectoare din acesta care sunt supuse la activități frecvente autorizate de depozitare, activități economice și de agrement, vizitare ocazională, explorare, cercetare, este caracterizat prin lipsa de amenajări sau existența unor amenajări specifice cu caracter temporar destinate asigurării siguranței participanților la activitate și care nu modifică condițiile și aspectul mediului.

D. Interzis publicului

Mediului subteran speologic sau sectoare din acesta care prezintă risc major (prăbușiri, inundare, mediu toxic, conservare pentru cercetare,) din punct de vedere al parcurgerii în siguranță în care accesul este permis doar specialiștilor și cercetătorilor autorizați special în acest sens.

II. Criteriile de clasificare a mediului subteran speologic în funcție de gradul de dificultate

Anexa II.1. Clasificarea peșterilor în funcție de gradul de dificultate a parcurgerii lor în condiții de siguranță

Gradul 1

a) peșteri amenajate pentru turism.

Gradul 2

a) peșteri orizontale sau în pantă cu strâmtori, târâșuri, ramonaje și/sau traversări

b) nu necesită cunoașterea tehnicilor de echipare și parcurgere a peșterilor

c) pot avea cursuri de apă lente și de mică adâncime

d) nu există pericolul de cădere în apă sau de inundare.

Gradul 3

a) avene și peșteri, cu cel puțin o verticală de 1,5m și la care suma verticalelor sau denivelarea, este de ordinul zecilor de metri;

b) necesită cunoașterea tehnicilor de echipare și parcurgere a peșterilor;

c) pot fi active, dar nu există pericolul de cădere în apă sau de inundare totală a galeriilor peșterii;

d) pot avea traverseuri și/sau săritori pozitive, ce trebuie urcate, care nu necesită echipare pentru a fi parcurse în condiții de siguranță.

Gradul 4

a) avene și peșteri, cu cel puțin o verticală de 1,5m și la care suma verticalelor sau denivelarea, este de ordinul sutelor de metri;

b) pot fi și active, existând riscul de inundare totală a unor sectoare, cursul de apă este periculos și nu poate fi evitat în timpul parcurșului, cunoașterea înotului pentru parcurs fiind obligatorie;

c) necesită cunoașterea tehnicilor de echipare și parcurgere a peșterilor;

d) pentru parcurgere este nevoie de unul sau mai multe bivouacuri.

Gradul 5

a) peșteri total sau parțial inundate;

b) necesită cunoașterea tehnicilor de echipare și parcurgere a peșterilor;

c) parcurgerea necesită utilizare tehnicilor și a echipamentul de parcurs subacvatic speologic.

Anexa II.2. Clasificarea canioanelor în funcție de gradul de dificultate a parcurgerii lor în condiții de siguranță

Canioanele se clasifică:

A. Funcție de gradul de solicitare și anvergura parcurgerii pe o scară de evaluare a solicitării marcată cu cifre romane de la I la VI.

B. Funcție de dificultatea parcurgerii pe o scară de evaluarea a dificultății marcată cu cifre arabe de la 1 la 7 din punct de vedere al verticalelor (**v**) și a apei (**a**).

Clasificării inițiale a canioanelor se poate modifica în funcție de anumiți factori naturali (inundații, alunecări de teren, căderi de copaci,...)

Gradele de dificultate pentru componenta de escaladă din text sunt conform celor ale Uniunii Internaționale a Asociațiilor de Alpinism - UIAA (*l'Union Internationale des Associations d'Alpinistes*).

Marcarea gradului de dificultate se face prin înșiruirea cifrelor și literelor ce definesc gradul de solicitare și anvergura parcurgerii și dificultatea parcurgerii din punct de vedere al verticalelor (**v**) și a apei (**a**). Astfel primul grad de dificultate în parcurgerea canioanelor este: I.IV.1A.

A. Funcție de gradul de solicitare și anvergura parcurgerii

Gradul I

Posibilitatea de a te adăposti de inundații ușor și rapid.

Zone de ieșire prezente de-a lungul întregului parcurs.

Timp de parcurgere a canionului (apropiere, coborâre, întoarcere) sub 2 ore.

Gradul II

Posibilitatea de a te adăposti de inundații în ¼ ore din timpul maxim de progresie.

Zonă(e) de ieșire la ½ ore din timpul maxim de progresie.

Timp de parcurgere a canionului (apropiere, coborâre, întoarcere) între 2 și 4 ore.

Gradul III

Posibilitatea de a te adăposti de inundații în ½ ore din timpul maxim de progresie.

Zonă(e) de ieșire la o oră din timpul maxim de progresie.

Timp de parcurgere a canionului (apropiere, coborâre, întoarcere) între 4 și 8 ore.

Gradul IV

Posibilitatea de a te adăposti de inundații la o oră din timpul maxim de progresie.

Zonă(e) de ieșire la 2 ore din timpul maxim de progresie.

Timp de parcurgere a canionului (apropiere, coborâre, întoarcere) între 8 ore și o zi.

Gradul V

Posibilitatea de a te adăposti de inundații la 2 ore din timpul maxim de progresie.

Zonă(e) de ieșire la 4 ore din timpul maxim de progresie.

Timp de parcurgere a canionului (apropiere, coborâre, întoarcere) între 1 și 2 zile.

Gradul VI

Posibilitatea de a te adăposti de inundații poate demara la mai mult de 2 ore din timpul maxim de progresie.

Zonă(e) de ieșire: timpul necesar de ieșire este mai mare de 4 ore din timpul maxim de progresie.

Timp de parcurgere a canionului (apropiere, coborâre, întoarcere) mai mare de 2 zile.

B. Funcție de dificultatea parcurgerii

Gradul 1 - Foarte ușor

v: din punct de vedere al verticalelor

Fără rapel, la progresie nu trebuie coardă.

Fără pasaje de escaladă.

a: din punct de vedere acvatic

Absența apei sau mers în ape calme.

Înotul e facultativ.

Fără sărituri sau tobogan.

Gradul 2 - Ușor

v: din punct de vedere al verticalelor

Rapel de acces, executare ușoară, cu verticală sub 10 m.

Pasaje de escaladă ușoare și puțin expuse.

a: din punct de vedere acvatic

Înot în ape calme pe lungimi sub 10 m.

Salt simplu de la mai puțin de 3 m.

Tobogan scurt sau cu pantă redusă.

Gradul 3 - Puțin dificil

v: din punct de vedere al verticalelor

Verticale cu debit scăzut, recepție în bazinetul cascadei, înot în apă calmă.

Fără pasaje de escaladă, rapeluri de acces cu executare ușoară, sub 30 m, separate cel puțin de paliere care permit regruparea și prevăzute cu mână curentă simplă.

Parcurgere tehnică care necesită atenție și o cercetare a itinerarului în zonele alunecoase sau instabile, accidente

a: din punct de vedere acvatic

Înot în ape calme pe lungimi sub 30 m, progresie în curenți slabi.

Salt simplu de la 3 la 5 m.

Tobogan lung sau cu pantă medie.

ntate, aglomerate sau în apă.

Pasaje de escaladă (până la gradul IV-), puțin expuse, care pot necesita coardă.

Gradul 4 - Destul de dificil

v: din punct de vedere al verticalelor

Verticale cu debit scăzut sau mediu, care pot pune probleme de echilibru sau de blocare; rapel(uri) de acces dificile și/sau rapel(uri) peste 30 m.

Înlănțuire de rapeluri în perete cu un releu confortabil, necesitatea gestionării frecărilor. Mână curentă delicată.

Rapelul sau baza rapelului sunt invizibile la plecare, recepție în bazinetul cascadei cu mișcări de ape.

Pasaje de escaladă dificile (până la V-), expuse care necesită utilizarea tehnicilor de asigurare și progresie alpină.

a: din punct de vedere acvatic

Imersie prelungită care implică o pierdere calorică importantă, curent mediu.

Salt simplu de la 5 la 8 m.

Salt de la mai puțin de 5 m cu dificultate de apel, traiectorie sau recepție.

Sifon larg, cu lungime și/sau profunzime minime de 1m.

Tobogan mare sau cu pantă puternică

Gradul 5 - Dificil

v: din punct de vedere al verticalelor

Verticale cu debit de la mediu la puternic, parcurs dificil, solicitant, care necesită gestionarea traiectoriei și/sau echilibrului.

Înlănțuire de rapeluri în perete, cu releu aerien.

Înlănțuire de rapeluri în perete, cu releu aerien.

Bazinete solicitante la coborâre, suport alunecos sau prezența obstacolelor, dez echiparea coardei dificile (poziție de înot...).

Pasaje de escaladă expuse (până la gradul VI -) .

a: din punct de vedere acvatic

Imersie prelungită în ape reci care implică o pierdere calorică importantă, progresie în current destul de puternic, care poate perturba traiectoria înotului, așteptarea, opririle sau urmărirea curentului.

Dificultăți obligatorii legate de fenomene ale apei (curenți turbionari, rapeluri, sub maluri...) care pot antrena un blocaj în parcurgere.

Salt simplu de la 8 la 10 m.

Salt de la 5 la 8 m cu dificultate de apel, traiectorie sau recepție.

Sifon larg, cu cu profunzime și/sau lungime de maxim 1 m.

Gradul 6 - Foarte dificil și Expus

v: din punct de vedere al verticalelor

Verticale cu debit de la puternic la foarte puternic.

Cascadă consistentă. Parcurs foarte dificil, care necesită gestionarea traiectoriei și/sau echilibrului.

Echiparea de releu dificile: utilizarea amarajelor natural (bloc împănate, ...).

Acces dificil la plecarea în rapel (echipare delicată a mâinii curente...).

Pasaj de escaladă expus (până la gradul VI+) .

Plecarea în rapel de pe suport foarte alunecos sau instabil, bazinete cu curenți puternici.

a: din punct de vedere acvatic

Progresie în current puternic, care fac ca traiectoria înotului, bananele, opririle sau urmărirea curentului să fie dificil de controlat.

Mișcări de apă bine evidențiate (curgere sub mal, contra curenți, valuri, turbioane, rapeluri...) care pot antrena un blocaj destul de prelungit în parcurgere.

Salt simplu de la 10 la 14 m.

Salt de la 8 la 10 m cu dificultate de apel, traiectorie sau recepție.

Sifon larg, cu profunzime și/sau lungime de maxim 3 m sau sifon tehnic de maxim 1 m, eventual cu curent sau drumuire.

Gradul 7 - Extrem de dificil și Foarte expus

v: din punct de vedere al verticalelor

Verticale cu debit de la foarte puternic la extrem de puternic.

Cascadă foarte consistentă.

Parcurs extreme de dificil, care necesită anticiparea și gestionarea specifică a corzii, traiectoriei, echilibrului, suportului și ritmului.

Pasaj de escaladă expus , peste gradul VI + .

Vizibilitate limitată și obstacole frecvente, posibile pasaje cu bazinete cu curenți puternici la terminarea rapelului sau în cursul rapelului, controlul respirației: pasaj(e) în apnee.

a: din punct de vedere acvatic

Progresie în curent foarte puternic, care face ca traiectoria înotului, manevrarea bananelor, opririle sau urmărirea curentului să fie extreme de dificil de executat.

Mișcări de apă violente (curgere sub mal, contra curenți, valuri, turbioane, rapeluri...) care pot antrena un blocaj prelungit în parcurgere.

Salt simplu de mai mult de 14 m.

Salt de la mai mult de 10 m cu dificultate de apel, traiectorie sau recepție.

Sifon cu profunzime și/sau lungime mai mari de 3 m, sifon tehnic și solicitant mai mult de 1 m, cu curent sau drumuire fără vizibilitate.